

1. מטאטטה

2. המוקד להגנת הפרט מיסודה של ד"ר לוטת זלצברג

על-ידי ב"כ עוה"ד סיגי בן-ארי מן המוקד להגנת הפרט

טל': 02-6283555, פקס: 02-6276317

העותרים

נ ג ד

מפקד בוחות הצבא בגדה המערבית

על ידי פרקליטות המדינה,

משרד המשפטים ירושלים

המשיב

תגובה משלימה מטעם המשיב

בהתאם להחלטת בית המשפט הנכבד מיום 29.12.05, אשר הומצאה לפרקליטות המדינה ביום 2.1.06, ולקראת הדיון הקבוע בעתירה ליום 20.2.06, מתכבד המשיב להגיש תגובתו המשלימה לעתירה, כדלקמן.

1. עניינה של העתירה, בבקשת העותרת 1 (להלן: "העתירת"), תושבת אלבירה, כי יותר לה להיכנס לישראל לבקר את בן זוגה, אשר נשפט ל-18 שנות מאסר וכלוא נכון לעת הזאת **בכלא נפחא**. כן מתבקש במסגרת העתירה סעד כללי לפיו ישיב המשיב בזמן סביר לפניות המועברות אליו במסגרת ההסדר שהונהג בעניינם של תושבי שטחים המבקשים לבקר בבתי הכלא, ואשר הינם מנועי כניסה לישראל.

2. המשיב חוזר על עמדתו, כפי שהובעה במסגרת התגובה שהוגשה מטעמו ביום 22.12.05, לפיה דין העתירה, על שני ראשיה, להדחות. דין ראשה הראשון של העתירה להדחות לאור עמדת גורמי הבכירון לפיה קיים חשש כי כניסתה של העותרת לישראל לצורך ביקור בעלה בעלה הכלוא תסכן את בטחון המדינה, ודין ראשה השני של העתירה דחייה מחמת כלליותו.

3. ובהיר, כי כאמור בתגובת המשיב לעתירה מיום 22.1.06 וכפי שהובהר אף במהלך הדיון, העתירה זכאן נסובה על סוגיית נתן היתרים לביקורי כלואים עבור קרובי

משפחותיהם המסווגים על-ידי גורמי הביטחון כ"מנועי כניסה לישראל". הסדר ביקורי משפחות על-ידי קרובי משפחה שאינם מנועים, ומהווים את רוב רובה של אוכלוסיית המבקרים לא נתקף ולא נבחן בגדרה של עתירה זו. בחקשר זה יוער, כי מרבית הבקשות לקבלת היתרים לביקור המוגשות על-ידי תושבי האזור שאינם מנועים בטחונות, מטופלות בתוך ימים ספורים כך שמרבית המבקשים מקבלים מענה לפנייתם ובאפשרותם לנצל את היתרי הביקור ככל שירצו, בתוך פרק זמן של שלושה חודשים.

4. בכל הנוגע לקבוצה נשוא העתירה - אליה משתייכת העותרת - היינו אלו המוגדרים כ"מנועי כניסה לישראל", הרי שבסיס קבלת החלטה בעניינם על ידי המשיב עומד הצורך באיזון ראוי בין הרצון והנכונות לאפשר לאסיר/עצור ולבני משפחתו לפגוש איש את רעהו, לבין השיקולים הביטחוניים הקיימים בעניין זה.

ויצוין, כי בהתאם להסדר שגובש בעניין זה, ולאופן בו יושם עד כה, מרבית בקשותיהם של הנמנים על קבוצת העותרת נענו בחיוב, ורק מיעוט קטן סורב מטעמים בטחוניים (כך, למשל, ב"סבב" הראשון סורבו 41 בקשות בלבד מתוך 4,616). לדעת המשיב, באמור לעיל יש כדי להצביע על האיזון הראוי שנעשה על-ידו בכל הנוגע למניעת כניסתם של אלו, כדוגמת העותרת בעתירה דנן, אשר גורמי הביטחון סבורים כי קיימת סכנה ממשית בהתרת כניסתה לישראל.

5. ביום 29.12.05 התקיים דיון בעתירה, במסגרתו נערך אף דיון במעמד צד אחד (לצורך הצגת החומר החסוי שעמד בבסיס עמדת גורמי הביטחון לסירוב בקשתה של העותרת). בסופו של יום, הוחלט על-ידי בית המשפט הנכבד, כי לאור הצהרת באי כח העותרים, לפיה הם מוכנים לנוכחות אדם אחר במפגש המבוקש ואו כי יהיה ציטות לשיחה, יבחן המשיב את האפשרות להתיר את המפגש המבוקש תוך אמצעי בקרה מיוחדים ונוספים. כן נתבקש המשיב להתייחס בתשובתו המשלימה גם לסוגיית משך הזמן הדרוש למתן מענה בעניין בקשותיהם של מנועי כניסה לישראל לביקור קרוביהם הכלואים.

שני היבטים אלו נבחנו על-ידי המשיב, ולהלן התייחסותו בעניין זה.

(א) התרת ביקורת של העותרת בכלא נפחא תוך אמצעי בקרה מיוחדים ונוספים

6. הצעת בית המשפט הנכבד בעניין הפעלת אמצעי בקרה נוספים לצורך קיום ביקור העותרת, בכפוף להצהרת באי כח העותרת כאמור לעיל, הועברה להתייחסות גורמי הביטחון וגורמי שירות בתי הסוהר.

ראשית יצוין, כי על פי-הנמסר מגורמי הביטחון ככלל, עיקר פוטנציאל הסיכון הטמון במפגשים בין הכלואים לבני משפחותיהם תושבי האזור נובע מחשש להעברת מידע ומסרים - הן **העברה פיזית** (מסרים בכתב) והן **העברה מילולית** - בין הכלואים לבין פעילי

הטרור המצויים בשטח, כאשר בני משפחותיהם המבקרים אותם, בין אם בידיעתם ובין אם לאו, מהווים צינור להעברת מסרים אלו.

בכל הנוגע לחשש מפני העברה פיזית של מסרים בין פעילי הטרור, יובהר כי אכן, בקיומה של מחיצה בין המבקרים לבני משפחותיהם הכלואים יש כדי לצמצם את החשש מהעברה פיזית של מסרים. יחד עם זאת, וכפי שתלמד המציאות בשטח, גם במחיצות אלו אין כדי למנוע באופן מוחלט את הסיכון האמור.

לצד זאת, וכפי שנמסר על-ידי גורמי הביטחון, נותר בעינו חשש ממשי נוסף שעניינו במישור העברתם המילולית של מסרים. הצעת בית המשפט נבחנה אף במישור זה, **אלא שלדעת גורמי הביטחון, אין ביכולתם של אמצעים כדוגמת ציתות לשיחה ו/או נוכחות אדם אחר בעת המפגש, כדי למנוע את הסיכון הביטחוני העומד בבסיס התנגדותם להתיר את כניסתה של העותרת לביקור בעלה הכלוא, וזאת משני נימוקים מרכזיים -**

ראשית, לאור מנהגם של אירגוני הטרור לעשות שימוש במסרים מקודדים הנחזים להעביר מסר יומיומי, אך טומנים בחו"ם מסר פחעי"י. לאור זאת, קיים סיכון של ממש שגם איש מקצוע מיומן יתקשה לזהות מסר כאמור, אף אם יהיה מדע לעצם אמירתו, קל וחומר בנסיבות בהן גורמי הביטחון, שברשותם הכלים (המוגבלים אף הם) לפיענוח מסרים כאמור אינם נוכחים במתקני הכליאה בכל מועד נתון. הסיכוי שסוחר שינכח בפגישה יזהה מסר שכזה - נמוך יחסית.

שנית, מעת שהועבר המסר הפחעי"י, בין אם מסר מקודד ובין אם מסר ישיר, הרי שלא ניתן עוד "להשיב את הגלגל לאחור" במובן זה שלא ניתן למנוע עוד את העברתו לשטח עם שובו של מקבל המסר למקום מגוריו. זאת ועוד - אף ידיעה על כך שמסר הועבר לשטח אינה ערובה לכך שגורמי הביטחון יוכלו הלכה למעשה לפעול לסיכול המהלך אותו נועד המסר להניע ו/או כל פעולה אחרת הכרוכה בו.

ככל שימצא בכך בית המשפט לנכון, ירחיב המשיב בעניין זה במעמד צד אחד.

7. בשים לב לעמדת גורמי הביטחון הנזכרת לעיל לפיה גם בנוכחות אדם אחר ו/או ציתות לשיחה אין כדי למנוע את הסיכון הביטחוני הטמון בביקורים האמורים, **ובשים לב למידע המודיעיני העומד בבסיס התנגדות גורמי הביטחון בעניינה של העותרת, סבור המשיב כי החלטתו שלא להתיר את כניסתה לצורך הביקור האמור הינה סבירה וראויה ואינה מקימה כל עילה להתערבות בית המשפט הנכבד.**

8. הצעת בית המשפט הנכבד הועברה אף להתייחסות שירות בתי הסוהר, אשר לאחר בחינתה מול הגורמים הרלבנטיים בכלא נפחא, הרלבנטי לעניינה של העתירה, מסר כי קיימים קשיים של ממש ביישומה המעשי של הצעת בית המשפט האמורה, כפי שיובהר להלן.

על-פי הנמסר, הביקורים בבית הסוהר נפחא מתקיימים בחדר הביקורים, כאשר הכלוא נמצא מצידה האחד של מחיצת פרספקס, ומבקרו מצידה השני. התקשורת בין הצדדים מתנהלת באמצעות שפופרות טלפון המצויות אחת מכל צד של המחיצה.

מכך עולה, כי ההצעה שהועלתה, לפיה יחיה נוכח אדם נוסף בביקור דורשת הלכה למעשה נוכחות של **שני סוהרים** - אחד מכל צד, אשר יאזינו לשיחות המתנהלות. אפשרות זו מכבידה למדי, ולכן נדרשת הקצאת סוהר שישב עם העציר והמבקר בחדר ויאזין לשיחה, כל זאת, כאשר הימים בהם מתקיימים ביקורים הינם מלכתחילה ימים עמוסים מאד בבתי הסוהר, הדורשים כוח אדם רב לצורך אבטחת מתקני שירות בתי הסוהר.

9. לצד כל אלה, יודגש כי אין להפחית מחשיבותן של **השלכות הרוחב** בנסיבות העניין מקום בו תיושם ההצעה האמורה על כלל מערכת בתי הסוהר - הן של שירות בתי הסוהר והן של צה"ל - וזאת כשלמולם ניצבים הקשיים המעשיים ביישום ההצעה, המיעוט היחסי של המקרים בהם מסורבות בקשות לקבלת היתרי ביקורים מטעמים ביטחוניים, ובמיוחד בעת שניצבת עמדת גורמי הביטחון שפורטה לעיל **לפיה גם אם נניח כי ייושמו ההסדרים האמורים, על הקשיים המעשיים הכרוכים בכך, הרי שלא יהיה בכך כדי למנוע את פוטנציאל הסיכון הטמון, להערכתם, בביקורה של העותרת את בעלה הכלוא.**

10. בנסיבות אלו, עת מחד גיסא קיים מידע מודיעיני בעניינה של העותרת לפיו בהתרת הביקור המבוקש יש כדי לסכן את בטחון המדינה, ומאידך גיסא אין בהסדרים המיוחדים שהוצעו כדי למנוע את הסיכון הביטחוני האמור, הסדרים אשר לדעת הגורמים המקצועיים בשירות בתי הסוהר הינם קשיים ליישום בהיבטם המעשי, ועל רקע השלכות הרוחב הפוטנציאליות של יישומם, סבור המשיב כי עמדתו הינה סבירה וראויה ואינה מקימה כל עילה להתערבותו של בית המשפט הנכבד בה, ודין ראשה זה של העתירה להדחות.

11. נציין עוד, כי לצד כל האמור לעיל, יש לתת את הדעת אף לכך כי בנסיבות העניין, וכפי שנמסר מלשכת היועץ המשפטי ביהודה ושומרון, לבעלה של העותרת קרובים אחרים שיכולים לבקרו. כך למשל, לשלושה מאחיו של העותר היתרים תקפים לביקור מיום 9.2.06 ועד ליום 12.5.06. עוד נמסר, כי אימו של העותר ושלוש אחיותיו יכולות להגיש בקשה למתן היתרים כאמור, שתבחנה על-פי הקריטריונים שנקבעו בעניין זה.

(ב) משך הזמן למתן מענה לפניות

12. כאמור, מבקשים העותרים בעתירתם סעד כללי לפיו ישיב המשיב בזמן סביר לפניות המועברות אליו במסגרת ההסדר שהונהג **בעניין ביקוריהם של מנועי כניסה לישראל.** לדעת המשיב, דין הסעד האמור להדחות מחמת כלליותו.

13. ויובהר בשנית, כי מרביתן של הבקשות לקבלת היתרים לביקור, המוגשות על ידי תושבי האזור **שאינם מנועים ביטחוניות** (ושאינן נדונות במסגרת העתירה ד"נ), מטופלות בתוך ימים ספורים כך שמרבית המבקשים מקבלים מענה לכנייתם ובאפשרותם לגצל את היתר הביקור ככל שירצו, בתוך פרק זמן של שלושה חודשים.
14. לעומת זאת, העותרת נשוא העתירה זכאן משתייכת לאוכלוסייה של מבקשים אשר קיימת לגביהם מניעה ביטחונית ומשנך קיים צורך בהסדר מיוחד, לפיו מתבצע על ידי גורמי הביטחון אבחון פרטני, בגדרו נבחן האם חרף המניעה הביטחונית ניתן לאפשר כניסתם של תושבי האזור המנועים לישראל לצורך הספציפי של ביקור בן המשפחה הכלוא, במסגרת הסדר הביקורים באמצעות הצלב האדום.
15. אוכלוסייה זו כוללת אלפי מבקשים ומטבע הדברים הטיפול בכך אורך זמן. בהקשר זה מתבצעת על ידי המשיב עבודת מטה בשילוב כל הגורמים הנוגעים בדבר, שמטרתה לאפשר בין היתר קיצור פרק הזמן שבו ממתניים "המנועים" לאבחון פרטני. כך מזכירים העותרים במסגרת העתירה קיומו של הסדר שגובש בסוף שנת 2004, במטרה ליתן מענה הולם גם לאוכלוסיית מבקרים זו.
16. נציין, כי מספר ביקורי הקרובים הולך וגדל באופן משמעותי מאז התאפשרו ביקורי הכלואים באמצעות ארגון הצלב האדום, זאת בפרט מאז חודש נובמבר 2004, עת הוחל ביישומן של ההסדר המתניחס כאמור לקרובי משפחה שקיימת לגביהם מניעה ביטחונית. תוצאה מיידית של האמור הינה בחטלת עומס רב יותר על המערכות המעורבות בעניין - הן גורמי הביטחון, הן גורמי הצבא והן ארגון הצלב האדום.
17. לצורך שלמות התמונה, ועל מנת ללמוד על מורכבות הטיפול הכרוכה בבקשות האמורות והגורמים המעורבים בטיפולן, יפרט המשיב את דרך העבודה המקובלת במסגרת זו, ממנה ייגזר משך הזמן המוערך על-ידי גורמי השטח לטיפול בבקשות נשוא העתירה:
- על-פי דרך העבודה המקובלת בעניין זה, מעבירים נציגי "הצלב האדום" לנציגי המשיב מדי זמן את הבקשות למתן היתרי כניסה לישראל לצורך ביקורים עבור האוכלוסייה הרלבנטית לעתירה זו (יצוין, כי על-פי סיכום שהושג לאחרונה בין נציגי הצלב האדום לבין נציגי המשיב במסגרת מאמצי ייעול המנגנון הנושים על-ידי המשיב בעניינם מנועי הכניסה, עתידות להיות מועברות הבקשות האמורות מדי חודש).
- לאחר שמועברות הבקשות, נערך עיבוד ראשוני על-ידי גורמי הצבא, בהתאם לקריטריונים הקיימים היום. כפי שנמסר, משך הזמן הנדרש לצורך עיבוד כאמור הינו כשבועיים ימים.
- לאחר עיבוד ראשוני זה, מועברות הבקשות של האוכלוסייה הרלבנטית לעתירה ד"נ (מנועי הכניסה לישראל) לאבחון פרטני של גורמי הביטחון. כפי שנמסר מגורמי הביטחון, אבחון

פרטני זה אורך, בדרך כלל, כחמישה שבועות. יצוין, כי מגורמי הבטחון נמסר כי ייתכנו מקרים חריגים בהם יידרש טיפול מיוחד שתהיה לו השלכה על משך הזמן הנדרש לאבחון.

לאחר שמועברת התייחסות גורמי הביטחון לגורמי הצבא, נדרשים כשבועיים נוספים לצורך הנפקת ההיתרים האמורים, עד העברתם לידי ארגון הצלב האדום.

18. לאור האמור לעיל, מעריכים כלל הגורמים המעורבים כי משך הזמן הנדרש לצורך טיפול בפניות האמורות, מרגע הגיען לידי גורמי הצבא, הינו כחודשיים עד חודשיים וחצי. יחד עם זאת, יצוין, כי הערכת זמן זו מבוססת על היקף הפניות המגיעות לידי המשיבים נכון לעת הזאת, ולפיכך, ככל שיהיה שינוי בהיקף הפניות, ממילא יתכן כי תהיה לכך השפעה על משך הזמן הנדרש לטיפול בהם. כך למשל, נמסר מגורמי הצבא, כי בקבוצת הבקשות האחרונה שהועברה על-ידי ארגון "הצלב האדום" נכללו כ-10,000 פניות (!) של אלו המוגדרים כמנועי כניסה לישראל. היקף פניות זה, המוגדר כחריג, ידרוש מעצם טבעו זמן ארוך יותר לצורך מתן מענה.

19. המשיב סבור, כי בנסיבות העניין, בשים לב להיקף הגדול של הפניות המועברות, מגוון הגורמים המעורבים בהליך, מורכבותו, והעובדה כי מדובר בהסדר חדש יחסית - על חבלי הלידה הכרוכים בכך - פרקי הזמן עליהם הצביע המשיב הינם סבירים ביותר. במקביל, וכפי שכבר מסר המשיב בעבר, הוא ממישך לפעול לשיפורו וייעולו של ההסדר האמור, אם וככל שיהיה בכך צורך.

20. בשים לב לכל האמור לעיל, סבור המשיב כי דין העתירה להדחות, וכך מתבקש בית המשפט עשות.

היום, י"ח שבט תשס"ו

16 פברואר 2006

איתי רביד

עוזר לפרקליט המדינה